

TÕRVA VALLAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tõrva

17.10.2024 nr

Tõrva valla noortevolikogu põhimäärus

Määrus kehtestatakse noorsootöö seaduse § 9 lõigete 1–3 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Käesoleva põhimäärusega sätestatakse Tõrva valla noortevolikogu (edaspidi *noortevolikogu*) valimise ja toetamise kord ning tegevuse alused.
- (2) Noortevolikogu on valla noorte esinduskogu.
- (3) Noortevolikogu tegevus rajaneb demokraatia põhimõttel, liikmete omaalgatusel ja ühistegevusel.
- (4) Noortevolikogu lähtub oma töös Eesti Vabariigi seadustest, Tõrva Vallavolikogu ja -valitsuse õigusaktidest ning käesolevast põhimäärusest.
- (5) Käesolevas määruses käsitletakse noorena 7–26 aastast isikut, kes elab, töötab, tegutseb või õpib Tõrva vallas.

§ 2. Tegevusvaldkonnad ja eesmärgid

- (1) Noortevolikogu eesmärk on esindada ja kaitsta noorte huve ja vajadusi vallas, rääkida kaasa noori puudutavates küsimustes, julgustada noorte kodanikualgatust ning kaasata noori vallaelu korraldamist puudutavatesse otsustusprotsessidesse.
- (2) Noortevolikogu tegeleb Tõrva valla noorte seisukohtade väljaselgitamisega valla elu suhtes ning nende seisukohtade esitamisega noorsootöötajatele, Tõrva Vallavolikogule (edaspidi *vallavolikogu*) või Tõrva Vallavalitsusele (edaspidi *vallavalitsus*).
- (3) Noortevolikogu tutvustab ja edendab noorte hulgas demokraatia põhimõtteid ning korraldab koolitusi ja üritusi, et suurendada noorte teadlikkust ja aktiivsust vallaelu puudutavates küsimustes.
- (4) Noortevolikogu teeb koostööd õpilasesinduse, noortekeskuse, teiste valdade noortevolikogude ja organisatsioonidega.

2. peatükk Noortevolikogu valimised

§ 3. Noortevolikogu valimise kord

- (1) Noortevolikogu valimised on vabad, üldised, ühetaolised ja otsesed. Hääletamine on salajane.

- (2) Noortevolikogu korralised valimised toimuvad iga kahe aasta järel oktoobrikuu teisel täisnädalal.
- (3) Noortevolikogu liikmete arvu kehtestab noortevolikogu oma otsusega järgmisele koosseisule, mis ei või olla väiksem kui 7 liiget ja mitte rohkem kui 17 liiget.
- (4) Tõrva Kooli ja Tõrva Gümnaasiumi õpilasesindused määravad kumbki ühe esindaja noortevolikogusse, kelle valimiskomisjon kinnitab liikmeks ilma kandideerimiseta.
- (5) Valimiste läbiviimiseks moodustab vallavalitsus valimiskomisjoni ja määrab selle esimehe, kelle ülesandeks on läbi viia noortevolikogu valimised.
- (6) Valimiskomisjon on kuueliikmeline (Tõrva Kooli ja Tõrva Gümnaasiumi õpilasesinduse liige, noorsootöökomisjoni esindaja, noorsootöötaja, kooli noorte- ja projektijuht, noortevolikogu esindaja).
- (7) Valimiskomisjoni koosseisu ei tohi kuuluda noortevolikogu liikmeks kandideerija.
- (8) Valimiskomisjon:
- 1) määrab kindlaks valimistoimingute (sh kandideerimis- ja valimisperiood) tähtajad;
 - 2) registreerib kandideerimisavaldused;
 - 3) annab kandidaatidele avalduste laekumise järjekorra alusel numbrid;
 - 4) korraldab noortevolikogu valimised, sh teavitustöö tegemise;
 - 5) teeb kindlaks hääletamis- ja valimistulemused;
 - 6) lahendab laekunud kaebused;
- (9) Noortevolikogu volitused kehtivad kuni uue noortevolikogu valimistulemuste selgumiseni.
- (10) Kandidaatide nimekirjaga saab tutvuda Tõrva valla veebilehel ja Tõrva Gümnaasiumi ja Tõrva Kooli kodulehel 2 nädalat enne hääletuse algust.

§ 4. Noortevolikogu liikmeks kandideerimine

- (1) Noortevolikogu liikmeks võib kandideerida iga 13–26-aastane noor, kes elab, töötab, tegutseb või õpib Tõrva vallas.
- (2) Noortevolikogu liikmeks kandideerijal tuleb valimiskomisjonile esitada digiallkirjastatud või omakäeliselt allkirjastatud kandideerimisavaldus.

§ 5. Hääletamiskord

- (1) Hääletamisõigus on rahvastikuregistri andmete alusel Tõrva valla territooriumil elavatel noortel või Eesti Hariduse Infosüsteemi andmetel Tõrva valla koolide õpilastel, kes on valimiste toimumise hetkel vanuses 12–26 eluaastat.
- (2) Hääletamine toimub elektrooniliselt infosüsteemis, kus tuleb ennast identifitseerida ID-kaardi, mobiil-ID või Smart-ID abil ning sedelhääletusena Tõrva vallas asuvates üldhariduskoolides ja noortekeskustes, kus tuleb ennast identifitseerida õpilaspileti või isikut tõendava dokumendiga. Hääletamiseks ettenähtud ajavahemiku kinnitab valimiskomisjon.
- (3) Igal valijal on üks hääl.

§ 6. Valimistulemuste kindlakstegemine

- (1) Valimiskomisjon avab hääletamiskastid pärast hääletamise lõppemist. Avamise juures peab olema üle poole valimiskomisjoni koosseisust.
- (2) Valituks osutuvad 7–17 enim hääli saanud kandidaati (sealhulgas Tõrva Gümnaasiumi ja Tõrva Kooli õpilasesinduse poolt esitatud liikmed).
- (3) Kui mitu kandidaati saavad sama arvu hääli ning ei mahu etteantud koosseisu liikmete hulka ära, korraldab valimiskomisjon noortevolikogu liikme määramiseks avaliku liisutõmbamise. Valituks osutub pikema liisu tõmmanud kandidaat.
- (4) Kui kandidaat ei saa ühtegi häält, ei osutu ta valituks.
- (5) Kui valituks osutub vähem kui 7 kandidaati, korraldatakse uued valimised.
- (6) Valimiskomisjon registreerib valituks osutunud kandidaadid ning kinnitab asendusliikmete nimekirja.

(7) Uue koosseisu esimene kohtumine toimub hiljemalt ühe kuu jooksul pärast valimistulemuste avalikustamist.

(8) Noortevolikogu liikmete arvu langemisel alla 7 viiakse läbi erakorralised noortevolikogu valimised. Uusi valimisi ei korraldata, kui planeeritud valimiseni on jäänud vähem kui neli kalendrikuud.

3. peatükk

Noortevolikogu juhtimine ja töökorraldus

§ 7. Noortevolikogu õigused ja kohustused

(1) Noortevolikogul on eesmärkide saavutamiseks õigus:

- 1) osaleda vallaelu korraldamise küsimuste aruteludel;
- 2) esitada vallavolikogule ja vallavalitsusele omapoolseid arvamusi ja soovitusi;
- 3) kaitsta noorte huve neid puudutavates küsimustes;
- 4) kaasata oma tegevusse spetsialiste, korraldada küsitlusi ja tellida ekspertiise kooskõlastades vajaduse vallavolikogu või vallavalitsusega;
- 5) saada informatsiooni valla õigusaktide eelnõude kohta;
- 6) korraldada noorteüritusi ning moodustada nende organiseerimiseks töögrupe, alkatada heategevuslikke üritusi;
- 7) taotleda vallalt tegevuskulude hüvitamist vallavalitsuse kinnitatud tegevuskava põhjal;
- 8) osaleda vallavolikogu istungil ja vallavolikogu komisjonide koosolekutel välja arvatud juhtudel kui küsimuse arutelu on kuulutatud kinniseks;
- 9) kasutada vallavalitsuse ruume koosolekute pidamiseks, eelneval kokkuleppel vallavalitsuse esindajaga.

(2) Noortevolikogu on kohustatud:

- 1) arvestama valla noorte huvide, soovide, vajaduste ja ettepanekutega;
 - 2) esitama vallavalitsusele järgmise aasta tegevuskava ja eelarve projekti jooksva aasta 15. oktoobriks;
 - 3) kooskõlastama jooksva aasta tegevuskava ja eelarve muudatused vallavalitsusega.
- (3) Noortevolikogu vastutab valla eelarvest saadud rahaliste vahendite kasutamise üle.

§ 8. Noortevolikogu liige

(1) Noortevolikogu liige (edaspidi *liige*) on 13–26aastane füüsiline isik, kes on valitud noortevolikogu valimistel noorte esindajaks noortevolikogus.

(2) Liikme volitused algavad pärast valimiskomisjoni vastavat otsust ning kehtivad kaks aastat.

(3) Liikme volitused lõpevad:

- 1) uue noortevolikogu koosseisu kinnitamisega;
- 2) tema vabatahtlikul tagasiastumisel kirjaliku avalduse alusel.

(4) Liikme volitused peatuvad:

- 1) kolmelt järjestikuselt koosolekul puudumise tõttu;
- 2) tema vabatahtlikul volituste peatumisel kirjaliku avalduse alusel, kuid mitte lühemaks perioodiks kui 30 päeva;
- 3) kaitseväeteenistuses osalemisel;
- 4) Tõrva Vallavolikogu või -valitsuse liikmeks oleku ajal.

(5) Liikmele, kelle volitused on lõppenud või peatunud, määratakse asendusliige.

(6) Liikme volituste taastumisel lõpevad viimasena asendama asunud volitused liikmena peale valimiskomisjoni otsust.

§ 9. Juhtimine

(1) Noortevolikogu esindab ja selle tööd korraldavad esimees ja aseesimees.

(2) Noortevolikogu esimees valitakse noortevolikogu volituste ajaks salajasel hääletusel uue koosseisu esimesel koosolekul. Valimised korraldab valimiskomisjon ja valimistulemused tehakse kindlaks valimiskomisjoni otsusega.

(3) Noortevolikogu aseesimehe valimised korraldab noortevolikogu.

(4) Noortevolikogu esimees:

1) korraldab noortevolikogu tööd, kutsub kokku ja juhatab noortevolikogu koosolekuid ning korraldab nende ettevalmistamist;

2) kirjutab alla noortevolikogu poolt vastu võetud otsustele ja teistele noortevolikogu dokumentidele;

3) kannab ette noortevolikogu otsused ja eelnõud vallavolikogus, kui noortevolikogu ei otsustanud teisiti.

4) täidab teisi talle noortevolikogu põhimääruse ja töökorraga pandud ülesandeid.

(5) Noortevolikogu aseesimees täidab noortevolikogu esimehe ülesandeid viimase äraolekul

§ 10. Töökorraldus

(1) Noortevolikogu töövormiks on koosolekud, mis toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui kord kvartalis.

(2) Erakorraline koosolek kutsutakse kokku esimehe ettepanekul või kui seda soovib 2/3 noortevolikogu liikmetest.

(3) Noortevolikogu koosolekud protokollitakse.

(4) Noortevolikogu registreerib oma dokumendid valla dokumendiregistris.

(5) Noortevolikogu koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa üle poole koosseisust.

(6) Noortevolikogu võtab vastu otsuseid ning esitab ettepanekuid lihthäälteenamusega.

(7) Noortevolikogu koosolekul võib osaleda külalisi, eksperte ja ametnikke vastavalt arutusel oleva küsimuse sisule.

(8) Esimehe ja aseesimehe ennetähtaegne vabastamine:

1) ennetähtaegseks vabastamiseks esitatakse vähemalt 1/3 liikmete poolt allkirjastatud ja vabastamist põhjendav avaldus;

2) avaldus võetakse järgmise koosoleku päevakorda esimese päevakorrapunktina. Koosolek peab toimuma 30 päeva jooksul alates avalduse esitamisest;

3) isikul, kelle vastu on avaldus esitatud, on õigus kuni viie minutilisele sõnavõtule;

4) vabastamiseks on vajalik koosseisu poolthäälteenamus;

5) ennetähtaegse vabastamise õnnestumise korral valitakse samal koosolekul tagandatud isiku asemele uus;

6) ebaõnnestunud vabastamise korral ei tohi uut avaldust samale isikule esitada 3 kuu jooksul.

(9) Noortevolikogul on õigus oma töö paremaks korraldamiseks määrata ametisse vabatahtlikke.

(10) Täpsema töökorralduse reguleerimiseks kehtestab noortevolikogu kodukorra lähtudes käesolevast määrusest.

§ 11. Põhimääruse vastuvõtmine ja muutmine

Noortevolikogu põhimääruse kinnitab ja muudab vallavolikogu noortevolikogu ettepanekul.

§ 12. Tegevuse lõpetamine

(1) Noortevolikogu tegevuse lõpetab vallavolikogu noortevolikogu ettepanekul või seaduses sätestatud korras

(2) Noortevolikogu ennetähtaegse tegevuse lõpetamise ettepaneku koos vastava põhjendusega võib teha vallavolikogu, noortevolikogu esimees või 1/3 noortevolikogu liikmetest.

§ 13. Rakendussätted

(1) Tõrva Vallavolikogu 16.01.2018 määrus nr 8 „Tõrva valla noortevolikogu põhimäärus“ tunnistatakse kehtetuks.

(2) Tõrva valla noortevolikogu järgmised valimised viib läbi vallavalitsuse poolt moodustatud valimiskomisjon käesoleva aasta novembrikuu teisel täisnädalal.

(3) Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Maido Ruusmann
volikogu esimees

Seletuskiri Tõrva Vallavolikogu määruse „Tõrva valla noortevolikogu põhimääruse“ juurde

2022-2023 aastal osales Tõrva vald noorsootöö kvaliteedi hindamises, mille viis läbi Eesti Noorsootöötajate Kogu koostöös Haridus- ja noorteameti ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga. Välishindajad tõid oma tagasisides välja, et vajalik on ajakohastada meie noortevolikogu põhimäärust ja tegevuspõhimõtteid. Samuti on vahepeal uuendatud noorsootöö seadust, kus on täpsustatud valdkonna toimimise põhimõtteid, sh noorte osaluse tähtsust.

Eelpooltoodust lähtudes vajas meie valla tänane noortevolikogu põhimäärus ajakohastamist. Uue põhimääruse on kooskõlastanud ka Eesti Noorteühenduste Liit. Tehtud on järgmised muudatused:

Noortevolikogu tegevusvaldkondade ja eesmärkide sõnastuse täpsustamine, et need vastaksid paremini tänapäevastele vajadustele ja ootustele (§ 2).

Valimiskord (§ 3):

Muudetud on noortevolikogu liikmete miinimumarvu ning alandatud noortevolikogusse kandideeri vanusepiiri. Liikmete miinimumarvu muutmine 11-lt 7-le on tehtud selleks, et vältida olukordi, kus valimised võivad ebaõnnestuda vähese kandideerijate arvu tõttu. Samuti aitab see ennetada olukorda, kus mõni liige soovib volikogust välja astuda valitsemisaja jooksul, hoides ära liiga väikese koosseisu tekke ja vajaduse korraldada uued valimised enne kahe aasta täitumist. Vanusepiiri alandamine 14-lt 13-le suurendab noorte osalust ning annab noortele ka varasemas arenguetaapis võimaluse osaleda otsustusprotsessides ning rikastada noortevolikogu tööd. Samuti vähendatakse maksimaalse volikogu liikmete arvu 21-lt 17-le.

Valimiskomisjoni moodustamine: Varasemalt oli valimiskomisjoni moodustamine noortevolikogu ülesanne, kuid selle muudatusega on vastutuse üle võtnud vallavalitsus. See muudatus lihtsustab noortevolikogu tööd, võimaldades neil keskenduda rohkem oma põhitegevusele ja otsuste tegemisele. Vallavalitsuse vastutus komisjoni moodustamise ja selle ülesannete määratlemise üle tagab, et protsess on ühtlane ja korraldatud vastavalt kohaliku

omavalitsuse standarditele. Uus määrus sätestab komisjoni koosseisu ja ülesanded, et tagada läbipaistvus ja tõhusus valimiste korraldamisel.

Kandideerimisõigus on antud ka noortele, kes ei ole Tõrva valda rahvastikuregistri järgi sisse kirjutatud, aga õpivad Tõrva valla koolides. Nii saavad ka need õpilased, kelle elukoht on väljaspool Tõrva valda, kuid kes on aktiivsed Tõrva koolides, osaleda noortevolikogu tegevuses ja esindada oma kaasõpilaste huve.

Valimispunktide moodustamise reeglid on määrusest eemaldatud (§ 4).

Selle muudatuse tõttu on muudetud ka punkti valimistulemuste kindlakstegemine ja (§ 5).

Valimispunktide osalemine valimisel vähendab üksikkandidaatide motivatsiooni ja võimalusi osaleda. Sellele on viidanud ka Eesti Noorteühenduste Liit.

4. Uude põhimäärusesse on lisatud:

Tõrva Gümnaasiumil ja Tõrva Koolil on edaspidi võimalik esitada oma õpilasesinduse esindaja noortevolikokku ilma üldises kandideerimisprotsessis osalemata (uues määruses § 3). See muudatus on tehtud, et anda õpilasesindustele parem esindatus noortevolikogus ning tagada, et koolide aktiivsed ja osalised õpilased, kes on juba oma koolide tasandil tõestanud oma juhtimis- ja esindamisvõimet, saavad paremini kaasa rääkida noorte huvide esindamisel.

Noortevolikogul on aastast 2024 ka oma eelarve, mille esitamise tähtaeg on sätestatud uues määruses (uus määruses § 7) See muudatus on tehtud, et anda noortevolikogule suurem finantsiline iseseisvus ja vastutus oma tegevuse planeerimisel ja rahastamisel.

Uude määrusesse on lisatud on kindel aeg noortevolikogu valimiste läbiviimiseks (iga kahe aasta tagant, oktoobrikuu teisel täisnädalal). Varasemalt toimusid valimised kevadel, kuid sageli ei jõudnud noortevolikogu korralikult tegutsema hakata, enne kui pikk suvevaheaeg saabus, mis põhjustas tegevuse vaibumise. Sügisel, koos kooliaasta algusega, on uus volikogu valmis kohe aktiivselt tegutsema, mis võib suurendada noorte motivatsiooni ja kaasatust.

Seletuskirja koostas:

Triin Jõgisuu

Tõrva Avatud Noortekeskus

juhataja